

УДК 378.4

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ

*Федотова І. В., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Впровадження інтерактивних методів навчання – один з найважливіших напрямків вдосконалення підготовки студентів в сучасному ВНЗ і обов'язкова умова ефективної реалізації компетентнісного підходу при підготовці майбутніх менеджерів.

Застосування викладачем сучасних педагогічних технологій сприяє розвитку ключових компетенцій у студентів. Найбільш важливою компетенцією для роботодавців є вміння і здатність людини оперативно вирішувати професійні завдання [1]. Одним з найбільш розповсюджених методів викладання – є інтерактивне навчання.

Під «інтерактивним навчанням» розуміється навчання, засноване на спільній комунікації, навчання за допомогою діалогу, відносини між викладачами та студентами в наступних форматах: розмова, діалог, обговорення, спільні дії [2]. Інтерактивні методи не тільки формують і розвивають активність сприйняття і особистісну значимість в навчанні.

Відмінністю інтерактивних методів навчання від методів традиційного навчання є використання життєвого досвіду, розкриття особистісних і професійних здібностей через аналіз і систематизацію інформації. За допомогою інтерактивних методів студенти освоюють наступні знання, кваліфікацію, навички та вміння: розвиток критичного мислення, рефлексивних здібностей; аналіз і оцінка своїх ідей і дій; самостійне розуміння, всебічний аналіз і вміння відбирати інформацію;

самостійне формування нового знання; участь в дискусіях, відстоювання своєї думки; прийняття рішень і вирішення складних питань.

У процесі інтерактивного навчання викладач вчить формулювати, обґрунтовувати та правильно передавати свої думки, вести дискусію, слухати інших, поважати і враховувати інші думки і точки зору.

Види робіт в інтерактивному навчанні: спільна робота (в парах, групах і колективі); рольові та ділові ігри, дискусії; робота з різними джерелами інформації (книги, лекції, інтернет, документи, музеї); презентації; тренінги; інтерв'ю; опитування тощо [3]. Можна відзначити безліч видів інтерактивних методів навчання, однак, найбільш перспективним щодо підготовки майбутніх менеджерів, потрібно виділити окремо метод аналізу конкретних ситуацій або кейс-метод. Кейс-метод є однією з сучасних технологій навчання.

Аналіз конкретних ситуацій (case-study) – метод активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів, при якому студенти та викладачі беруть участь у безпосередньому обговоренні ділових ситуацій або завдань [4]. Кейс-метод має наступну технологію проведення: спочатку розробляється модель конкретної ситуації на прикладі реального підприємства, і позначається той комплекс знань і практичних навичок, які студенти мають проявити або отримати; при цьому викладач виступає в ролі ведучого, що генерує питання, фіксує відповіді, підтримує дискусію.

Відмінними рисами кейс-методу є:

- опис проблемної ситуації;
- альтернативність вирішення проблемної ситуації;
- єдина мета і колективна робота з вироблення рішення;
- функціонування системи групового оцінювання прийнятих рішень;
- емоційне напруження учнів.

Мета методу конкретних ситуацій (case-study) – аналіз конкретної ситуації студентами в групі і розробка її практичного рішення на основі оцінки різних альтернатив, вибір кращої в контексті поставленої проблеми.

Метод case-study відносять до одного активних методів навчання. Перевагами методу конкретних ситуацій є [5]:

- використання принципів проблемного навчання – отримання навичок вирішення реальних проблем, можливість роботи групи на єдиному проблемному полі, при цьому процес вивчення, по суті, імітує механізм ухвалення рішення, він більш адекватний життєвій ситуації, ніж заучування термінів з подальшим переказом, оскільки вимагає не тільки знання і розуміння термінів, а й вміння оперувати ними, вибудовуючи логічні схеми вирішення проблеми, аргументувати свою думку;

- отримання навичок роботи в команді;

- вироблення навичок найпростіших узагальнень;

- отримання навичок презентації;

- отримання навичок прес-конференції, вміння формулювати питання, аргументувати відповідь.

При впровадженні кейс-методу доцільно враховувати наступне:

1. Метод кейсів повинен враховувати індивідуально-психологічні особливості кожного студента;

2. Для більшої ефективності метод кейсів слід вводити поступово (за принципом від простого до складного явища) на всіх періодах навчання.

3. Застосовувати таблицю критеріїв для оцінювання відповідей студентів.

Успіх застосування методу кейсів залежить від атмосфери необхідного мовного спілкування, яку викладач створює в групі. Важливо щоб студенти звикли, до такого спілкування захопилися, і стали разом з викладачем учасниками одного процесу.

Кейс-метод виступає специфічним методом організації навчання студентів – майбутніх менеджерів. У ньому дається наочна характеристика практичної проблеми, що має місце на реальних підприємствах, і демонстрація пошуку способів її рішення. Що дуже важливо для підготовки сучасного, мобільного, конкурентоздатного фахівця.

Кейс-метод дозволяє застосувати теоретичні знання студентів до вирішення практичних завдань. Метод сприяє розвитку у майбутніх менеджерів критичного мислення, вміння роботи в команді, аналізувати альтернативні точки зору та аргументовано обирати найефективніше управлінське рішення в проблемній ситуації. За допомогою цього методу студенти можуть удосконалити свої аналітичні навички, навчитися знаходити раціональне рішення ситуації, що розглядається.

Література:

1. Покосенко Е.А. Практическое применение методов, средств, приемов работы на уроке. Методические рекомендации / Е.А. Покосенко. – Екатеринбург, 2009. – 23 с.
2. Багиева Ш.М. Интерактивные методы – механизм (инструмент) формирования жизненных навыков / Ш.М. Багиева // Білім. – 2007. – № 6. – С. 9–10.
3. Алимов А. Использование в высших учебных заведениях интерактивных методов. Учебное пособие / А. Алимов. – Алматы, 2009. – 328 с.
4. Реутова Е.А. Применение активных и интерактивных методов обучения в образовательном процессе вуза / Е.А. Реутова. – Новосибирск: Изд-во НГАУ, 2012. – 58 с.
5. Долгоруков А. Метод case-study как современная технология профессионально-ориентированного обучения / А. Долгоруков. – Режим доступа до журн.: <http://evolkov.net/learn/methods/case.study.html>.